

Patientinformation Cytostatika utsöndring

När du fått din behandling kan cytostatika i låga koncentrationer finnas kvar i kroppen i upp till 5 dygn efter behandlingen. Studier har visat att det finns rester i alla kroppsvätskor men framförallt i urin, blod, avföring och kräkningar. I svett, saliv och sädesvätska finns däremot ringa rester. Med tanke på att cytostatika är ett cellpåverkande läkemedel hanteras kroppsvätskor på sjukhus som riskavfall. Detta för att skydda personalen som exponeras dagligen. Hemma bör kroppsvätskorna hanteras med försiktighet men eftersom exponeringen hemma är under begränsad tid påverkas du och dina anhöriga inte alls i samma utsträckning. Informera dina anhöriga och vårdgivare (ex hemtjänst och sjukvårdspersonal) du kommer i kontakt med om att du behandlas med cytostatika. Vi vill nu ge dig några råd att följa efter din behandling.

Var noga med din handhygien, tvätta alltid händerna med tvål och vatten efter toalettbesök eller hantering av kräkning.

Vid spill av urin, kräkning, blod och avföring ska du torka upp det med papper och rengöra ytan med rengöringsmedel och vatten. Lägg i plastpåse som försluts och kastas direkt i sophantering.

Urin

- Sitt ned när du kissar
- Spola med nedfällt toalettlock 2 gånger efter toalettbesök.
- Används inkontinensskydd ska dessa läggas i plastpåse som försluts och slängs direkt i sophantering.
- Om man använder mulltoalett, "utedass", torrtoalett etc. kan man strö kalk/toalettströ.

Avföring

- Spola med nedfällt toalettlock 2 gånger efter toalettbesök.
- Vid användning av blöja läggs den i plastpåse som försluts och slängs direkt i sophantering.
- Om man använder mulltoalett, "utedass", torrtoalett etc. kan man strö kalk/toalettströ.

Kräkningar

- Använd helst kräkpåse som försluts och slängs direkt i sophantering. Annars ska du rengöra kärlet Du kräcks i noga med vatten och rengöringsmedel. Kräks du i toaletten ska du spola med nedfällt toalettlock 2 gånger. Rengör sedan toaletten med rengöringsmedel.

Svettningar

Via svett förekommer också mindre mängder cytostatika första dygnen efter behandling. Duscha och byt sängkläder oftare om du svettas mycket. Tvätta med vanligt tvättmedel.

Vid kraftig svettning bör du undvika hud mot hud kontakt med småbarn och inte dela säng med dem förrän utsöndringsperioden är över. Byt då sängkläder innan ni delar sovplats.

Sexuell kontakt

Cytostatika finns i sädesvätska upp till 24 timmar efter given behandling. Under denna tid är kondom lämpligt att använda vid samlag. För att minska risken för infektioner och sveda i sköra slemhinnor kan kondom vara lämpligt att använda även efter 24 timmar. Graviditet bör undvikas under hela behandlingsperioden, gäller både kvinnor och män, eftersom det kan påverka fosteranlag negativt. Spermier påverkas av behandlingen i upp till 12 månader.

Hantering av cytostatikatabletter

- Cytostatikatabletter/kapslar ska inte delas eller krossas.
- Om du tagit i tablett tvätta händerna med tvål och vatten efteråt. Förvara dina tabletter/kapslar oåtkomligt från andra.

Får du cytostatika i tablettform under en längre tid utsöndrar du läkemedlet hela behandlingsperioden. Sex timmar efter tablettintag räknar man dock med att medlet lösts upp och inte återfinns i kräkning. Utsöndras läkemedlet via gallan kan det dock finnas rester i kräkning även efter sex timmar. I FASS finns uppgifter om de olika medlens utsöndringstid.

Informationen ovan gäller cytostatikapreparat. Får du endast behandling med målinriktade läkemedel (monoklonala antikroppar eller små molekyler) gäller inte denna information. Dessa läkemedel hanteras inte som cytostatika. Rådgör med din sjuksköterska om du har funderingar kring detta.

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
Förtydligande om information till berörd personal.